

Кузнецова Тетяна Володимирівна, науковий співробітник відділу телекомунікаційних систем та мережних технологій Інституту інформаційних технологій і засобів навчання Академії педагогічних наук України.

Кільченко Алла Віленівна, науковий співробітник відділу телекомунікаційних систем та мережних технологій Інституту інформаційних технологій і засобів навчання Академії педагогічних наук України.

Овчарук Оксана Василівна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач Інформаційно-аналітичним центром педагогічних інновацій Інституту інформаційних технологій і засобів навчання Академії педагогічних наук України.

Омельченко Таїсія Григорівна, молодший науковий співробітник відділу телекомунікаційних систем та мережних технологій Інституту інформаційних технологій і засобів навчання Академії педагогічних наук України.

ІНФОРМАЦІЙНЕ НАПОВНЕННЯ ПОРТАЛУ «ДІТИ УКРАЇНИ»

Анотація

У статті подано опис інформаційного наповнення освітнього порталу «Діти України», наведено форми шаблонів для підготовки переліку файлів та переліку посилань, класифікатор інформаційної структури та умови функціонування порталу.

Ключові слова: портал, освітній портал, інформаційне наповнення, інформаційна структура

Однією з актуальних проблем сучасної освіти є використання електронних інформаційних ресурсів, сервісів і служб мережі Інтернет в освітньому процесі – електронної пошти, чатів, форумів, конференцій. У такий спосіб досягається головна мета сучасного освітнього процесу – виховання критично мислячої особистості, здатної до безперервного підвищення свого культурного, освітнього і професійного рівня, високого рівня адаптованості до нових умов життя суспільства.

Користувачами Інтернет-ресурсів є, здебільшого, молодь, для якої інформація, що надходить з Інтернет-простору, формує специфічний виховний простір. Недостатність освітньої україномовної інформації в електронному просторі призводить до неможливості цілеспрямованого впливу на молодіжну аудиторію з метою створення позитивного інформаційного поля освітнього напрямку, побудови системи прямих виховних дій у цьому просторі.

Розвиток інформаційного суспільства, розповсюдження мережі Інтернет як основної інформаційної технології сучасного світу, в тому числі і в галузі освіти, викликає необхідність побудови і розвитку інформаційних ресурсів освітнього спрямування, створення україномовного освітнього інформаційного середовища.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет представлені сайтами – гіпертекстовою системою веб-сторінок, пов'язаних між собою за змістом. На сучасному етапі розвитку інформаційного суспільства відокремлено нове поняття носія інформаційного ресурсу – порталу, створення якого ґрунтується на засадах і концепціях, розвинутих в [1]. Освітній простір України в Інтернет на теперішній час представлено рядом освітніх сайтів і кількох освітніх порталів, які функціонують як окремі інформаційні джерела [2]. З метою насичення електронного україномовного простору освітньою інформацією створено Інтернет-портал “Діти України” www.children.edu-ua.net. Створенню порталу „Діти України” передував аналіз і зіставлення засобів створення порталів, а також засобів інформаційного наповнення сайтів і порталів. Мета цієї статті – описати практичні результати і технологію інформаційного наповнення цього освітнього ресурсу.

Структура інформаційного ресурсу порталу “Діти України”. Інформація в порталі “Діти України” представлена в таких розділах:

- освіта (загальна середня освіта, позашкільна освіта, вища освіта, освіта обдарованих дітей, освіта дітей з особливими потребами, бібліотеки, дистанційні курси, тести, освітні портали і сайти, електронні ЗМІ);
- здоров'я і медицина (дитячі заклади оздоровлення, статистичні дані, психолог, СНІД, боротьба зі шкідливими звичками, посилання);
- фізкультура і спорт (матеріальна база спорту, окремі види спорту, наші чемпіони, посилання);
- дозвілля (культура, туризм, ігри, музика, мультфільми, цікава інформація, програмне забезпечення, творчість дітей, галерея дитячого малюнка, посилання, центри дитячої творчості, казки);
- соціальний захист (інформаційні матеріали, нормативна база, дитяча злочинність, дитячі будинки, діти-інваліди, працевлаштування, посилання);
- дітям (молодші класи, старші класи);
- батькам (немовлята, діти дошкільного віку, молодші класи, старші класи, діти-інваліди, корисна інформація, електронні ЗМІ, українська народна педагогіка);
- освітянам (нормативна база, навчальні програми, інформаційні ресурси за предметними галузями, стандарти, методичні рекомендації, тести, авторські

методики, конкурси, олімпіади, навчальні плани, корисні посилання, електронні ЗМІ, українська народна педагогіка, педагогічна наука – освітянам).

Загальна кількість документів і посилань, розміщених на порталі, перевищує 1300 матеріалів. Портал популярний серед користувачів – оптимальна структурованість розміщеної в порталі інформації дозволяє швидко відшукати необхідні відомості. Щоденно, як засвідчує статистика, до сторінок порталу “Діти України” звертаються десятки відвідувачів.

Технологія завантаження інформації на портал “Діти України”. З метою формування і актуалізації інформаційного ресурсу порталу його розробниками запроваджено технологію, що базується на створеному програмно-технічному комплексі.

Для завантаження текстових файлів і посилань на портал формується каталог, який містить файли, відібрані для завантаження, та файли tablelist.doc і tablelink.doc з описом підготовлених інформаційних ресурсів. У файлі tablelist.doc за розробленим шаблоном (табл. 1) наводиться інформація про текстові файли (назва документа, назва файлу, індекс розділу документа, ключові слова, анотація тощо). У файлі tablelink.doc за розробленим шаблоном (табл. 1) наводиться інформація про посилання (назва посилання, посилання, індекс розділу документа, ключові слова, анотація тощо).

Таблиця 1. Форми шаблонів для підготовки переліку файлів та переліку посилань

Форма 1. Шаблон для підготовки переліку файлів

Поля, обов'язкові для заповнення								Додаткові поля	
№	Назва документа	Джерело	Індекс розділу документа	Обсяг документа	Назва файлу документа	Ключові слова	Анотація		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	...

Форма 2. Шаблон для підготовки переліку посилань

Поля, обов'язкові для заповнення							Додаткові поля	
№	Назва посилання	Посилання	Індекс розділу документа	Ключові слова	Анотація			
1	2	3	4	5	6	...		

Заповнення шаблонів виконується згідно класифікатора інформаційної структури порталу, фрагмент якого наведено в табл. 2.

Таблиця 2. Фрагмент класифікатору інформаційної структури порталу

Індекс розділу	Назва розділу
2.	Освіта
2.1.	загальна середня освіта
2.1.1.	БД ЗНЗ
2.1.2	підручники
2.1.3	навчальні плани
...	...
9.10.	корисні посилання
9.11.	електронні ЗМІ
9.12.	українська народна педагогіка
9.13.	педагогічна наука – освітянам

Спочатку виконується первинна (сміслова) перевірка вмісту підготовленого каталогу з файлами та посиланнями, а потім запускається програма перевірки інформаційних ресурсів Export.exe. Програма після визначення шляху до каталогу з підготовленими інформаційними ресурсами формує протокол роботи, в якому відмічає помилки підготовленої інформації (якщо вони є): неправильний формат шаблону, відсутність інформації в окремих рядках таблиці, невідповідність назв файлів наявним в каталозі файлам тощо. В разі відсутності таких помилок формується текстовий файл files.txt (для файлів інформації) або links.txt (для посилань), які описують інформацію, що завантажується на портал. Завантаження виконує контент-адміністратор, який має авторизований доступ до порталу і управляє процесами актуалізації інформаційного наповнення.

У межах формату посилань (tablelink.doc) здійснено інформаційне наповнення таких розділів порталу:

- бібліотеки (індекс розділу 2.6) – посилання на бібліотеки, які мають електронні каталоги і доступ через Інтернет до повнотекстових матеріалів; для кожного

посилання підготовлена детальна анотація про матеріали, які можна через Інтернет отримати в бібліотеці;

- освітні портали (індекс розділу 2.9) – посилання на освітні портали з різних галузей знань: природничо-науковий, соціально-гуманітарний, економічний, юридичний тощо; ці портали містять великі масиви безкоштовних, якісних, загальнодоступних, комплексних інформаційних ресурсів, які супроводять навчальний процес і наукову працю;
- олімпіади (індекс розділу 2.2) – посилання містять інформаційні ресурси олімпіадних завдань з різних предметів та їх вирішення, онлайніві змагання для бажаючих та багато інших цікавих матеріалів;
- реферати (індекс розділу 2.1.6) – посилання на сайти, де знаходяться великі колекції рефератів з різних дисциплін, розподілених за напрямками і темами;
- дистанційні курси (індекс розділу 2.7) – посилання на сайти, на яких можна пройти дистанційні курси з різних предметів, дистанційно отримати освіту або підвищити рівень освіти з конкретної спеціальності.

У межах формату текстових документів (tablelist.doc) на порталі розміщено текстові документи різних форматів: у вигляді документів з розширенням doc, txt, pdf – вони відкриваються користувачеві у вікні відповідних текстових редакторів (Word, NotePad, Acrobat); у вигляді документів з розширенням avi – відео матеріали, їх користувач повинен завантажити на свій комп'ютер для використання.

Текстові документи в основному містяться в таких розділах portalу:

- фільми (індекс розділу 5.5) – дитячі короткометражні і повнометражні мультфільми (файли з розширенням avi), які не тільки виконують розважальну функцію, але й містять корисну навчальну інформацію (наприклад, грецька міфологія у м/ф «Геркулес», історія та біологія у м/ф «Льодовиковий період» тощо);
- нормативна база (індекс розділу 6.2, 9.1) – нормативні документи (Закони України, Постанови Кабінету Міністрів України, Укази Президента тощо), які стосуються соціального захисту дітей, питань освіти, політики держави щодо виконання Національної програми «Діти України» тощо.

Умови функціонування portalу «Діти України». Реалізація проекту, успішне функціонування portalу залежить від багатьох факторів. Їх можна розподілити на дві групи: організаційні [3] та програмно-технічні [4–8].

Організаційне забезпечення функціонування portalу забезпечується:

- дотриманням організаційних заходів згідно затвердженого пакета розпорядчих документів, які регламентують порядок, періодичність, відповідальність та визначають механізм надходження матеріалів до редакційної групи для інформаційного наповнення порталу;
- створенням редакційної групи для інформаційної підтримки функціонування порталу (відстежування загального інформаційного наповнення порталу і його окремих сторінок, актуалізація новин, визначення відповідальних осіб за підбір інформації для конкретних сторінок порталу, редагування і коригування інформаційних матеріалів);
- визначенням тематики форумів та організаційних заходів щодо їх модерації;
- проведенням реєстрації порталу в пошукових системах Інтернет та відповідних тематичних порталах та сайтах;
- проведенням інструктажу всіх працівників, безпосередньо причетних до інформаційного наповнення порталу.

Програмно-технічне забезпечення функціонування порталу забезпечується:

- створенням програмно-технічного комплексу системи, де буде функціонувати портал «Діти України», на сучасному технологічному рівні як по часу доступу до його ресурсів в режимі on-line, так і по організації та відображенню цих ресурсів в Інтернеті із забезпеченням прийнятної швидкості доступу користувачів мережі Інтернет до серверу порталу;
- підтримкою надійності функціонування порталу шляхом резервного копіювання його вмісту на «дзеркальному» сервері;
- технічною підтримкою безперервного функціонування серверу порталу.

Висновки. Функціонування порталу „Діти України” протягом трьох років підтвердило життєдайність використаних підходів щодо технології створення та підтримки електронних інформаційних ресурсів освітнього спрямування.

Враховуючи потенціал порталу “Діти України” як у технологічному, так і в інформаційному аспекті, Президією АПН України було прийнято рішення про реалізацію завдань Державної програми розвитку і функціонування української мови на 2004 – 2010 роки шляхом розвитку засобів та інформаційних ресурсів цього порталу – в його межах створюється розділ “Українська мова”. Це забезпечить подальше розширення україномовного інформаційного простору в мережі Інтернет, з одного боку, а з іншого – підтримку розвитку та функціонування української мови сучасними технологічними засобами.

Список основної використаної літератури

1. Задорожна Н.Т., Омельченко Т.Г., Валь К.Л. Підходи до створення та підтримки порталів” // Проблеми програмування: Матеріали П'ятої Міжнар. наук.-практ. конф. з програмування УкрПРОГ'2006, 23–25 трав. 2006 р. / НАН України, Інститут програмних систем. – К., 2006. – №2–3. – С. 569–579.
2. Биков В.Ю., Задорожна Н.Т., Омельченко Т.Г. Сучасні підходи та принципи побудови порталів // Засоби і технології єдиного інформаційного освітнього простору: Зб. наук. праць / За ред. В.Ю. Бикова, Ю.О. Жука / Інститут засобів навчання АПН України. – К.: – Атіка, 2004. – С. 17–44.
3. Загуменов А. П. Как раскрутить Web-сайт. – М.: ДМК, 2003. – 272 с.
4. Норткат С., Купер М. и др. Анализ типовых нарушений безопасности в сетях. – С.-Пб.: ИЗДАТ. ДОМ ВИЛЬЯМС, 2001. – 464 с.
5. Вильям Столлинге. Основы защиты сетей. Приложения и стандарты. – С.-Пб.: ИЗДАТ. ДОМ ВИЛЬЯМС, 2002. – 432 с.
6. Эд Скудис. Противостояние хакерам. Пошаговое руководство. – М.: ДМК, 2003. – 512 с.
7. Шнайер Б. (Bruce Schneier) Секреты и ложь. Безопасность данных в цифровом мире /Secrets and Lies: Digital Security in a Networked World/. – С.-Пб.: ПИТЕР, 2003. – 368 с.
8. Рассел Р., Мерков М., Уолшоу Р. Защита от хакеров коммерческого сайта. – М.: ДМК, 2004. – 552 с.

ИНФОРМАЦИОННОЕ НАПОЛНЕНИЕ ПОРТАЛА "ДЕТИ УКРАИНЫ"

Кузнецова Т.В., Кильченко А.В., Овчарук О.В., Омельченко Т.Г.

Аннотация

В статье приведено описание информационного наполнения образовательного портала «Дети Украины», приведены формы шаблонов для подготовки перечня файлов та перечня ссылок, классификатор информационной структуры и условия функционирования портала.

Ключевые слова: портал, образовательный портал, информационное наполнение, информационная структура

THE PORTAL «CHILDREN OF UKRAINE» INFORMATION CONTENT

Kuznetsova T., Kilchenko A., Ovcharuk O., Omelchenko T.

Resume

The paper presents the description of filling of educational portal «Children of Ukraine», shows the samples of forms for preparation of file list and references list, classifier of informational structure and conditions of portal functioning.

Keywords: portal, education portal, information content, information structure